

VINERI • 6 APRILIE 2012 • ANUL LXII NR. 14

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

„Am avut norocul să lucrez toată viața ceea ce-mi place...”

Copiii din Micherechi au dus bucuria Învierii la Budapesta

Zile de vară cu „furtună” la Jula

CALENDAR ORTODOX

9 aprilie, luni, Sf. Mc. Euphie din Cezareea. (Denie).
10 aprilie, marți, Sf. Mc. Terentie, Pompeie, African și Maxim; Sf. Mc. Dima (Denie).
11 aprilie, miercuri, † Sf. Ier. Calinic de la Cernica; Sf. Sfințit Mc. Antipa; Cuv. Trifina (Denie).
12 aprilie, joi, † Sf. Mc. Sava de la Buzău; Sf. Ier. Vasile Mărt.; Sf. Antuza (Denia celor 12 Evanghelii).
13 aprilie, vineri, Sf. Sfințit Mc. Artemon (Denia Prohodului Domnului) (Zi aliturgică).
14 aprilie, sâmbătă, Sf. Martin Mărt., Ep. Romei.
15 aprilie, duminică, Sf. Ap. Aristarh, Pud și Trofim; Sf. Mc. Crescent. (†) Duminica Sf. Învieri (Sf. Paști).

OMUL SĂPTĂMÂNII

Gheorghe Zamfir

Cel care este supranumit Regele naiului, s-a născut cu 71 de ani în urmă, pe 6 aprilie 1941, la Găești, jud. Dâmbovița.

Exprimându-se artistic printr-un instrument aproape uitat (naiul, numit și fluierul lui Pan), Zamfir reușește să cucerască aplauzele întregii planete. Modifică forma, construcția și tehnica naiului, lărgindu-i considerabil paleta de interpretare. Introduce naiul în toate stilurile și genurile muzicale, revoluționând sunetul la scară universală și aducând naiul în atenția publicului modern.

După o carieră muzicală de succes, în 1982, în plin comunism, dedică un concert lui Dumnezeu. Cade în dizgrația cuplului Ceaușescu. Este nevoit să plece în exil. „Urlând de durere, cu inima sfâșiată în bucăți, am luat drumul exilului, în luna martie 1982, cu două valize și cu naiurile la spinare.”

Cariera sa continuă și în exil, bucurându-se de succes mondial. În 1986, în Canada, din relația cu Susan Nichols, i se naște unicul fiu, Emmanuel Teodor Zamfir, actualmente baterist într-o formație rock din Montreal. În 1995 se căsătorește cu Marie Noëlle, la Paris. Revenit în România după Revoluția din 1989, traversează o perioadă de dificultăți financiare din cauza datoriilor acumulate față de fiscul francez, care îi confiscă posesiunile din Franța. Asta însă nu îl împiedică să își continue cariera artistică.

Manifestă înclinații muzicale din copilărie, când este atras de muzica lăutarilor, una din dorințele sale cele mai arzătoare fiind să cânte la acordeon cu taraful de țigani. În 1955, la vârsta de 14 ani, tatăl său îl înscrie la Școala de muzică nr. 1 din București, cu intenția de a studia acordeonul, dar este acceptat la clasa de nai a profesorului Fănică Luca, unde demonstrează o abilitate extraordinară pentru acest instrument. În 1961, după bacalaureat, se înscrie la Conservatorul de Muzică din București. Pe 24 martie 2005 își susține doctoratul, obținând calificativul summa cum laude pentru teza intitulată *Naiul – geneză, evoluție și semnificație*.

Între 1988–1990 este primit de trei ori la Vatican. Este primul muzician care a cântat în timpul Mesei private a Papei Ioan Paul al II-lea.

În decursul unei cariere muzicale care depășește 50 de ani, Gheorghe Zamfir creează peste 300 de lucrări în stil folcloric, cameral, coral, vocal, instrumental și simfonic. Zamfir este câștigătorul a 120 de discuri de aur și platină, are peste 190 de discuri înregistrate, și are peste 120 de milioane de albume vândute. Este singurul artist european care a câștigat două discuri de aur în SUA și singurul artist român care a câștigat un disc de aur în Ungaria.

Budapesta

În urma scandalului de plagiat, președintele Ungariei a demisionat

Președintele Ungariei a anunțat luni, în fața Parlamentului de la Budapesta, că își dă demisia din funcția de șef de stat. *Schmitt Pál* a recurs la acest pas în urma presiunilor privind scandalul de plagiere a tezei de doctorat.

Săptămâna trecută, Schmitt a rămas fără titlul de doctor. O comisie de anchetă a Universității Semmelweis din Budapesta a constatat că lucrarea de disertație a lui Schmitt, redactată în 1992 și intitulată „Analiza programelor Jocurilor Olimpice moderne”, conține pagini întregi copiate de la alți autori. Președintele ungar a preluat 180 de pagini dintr-o lucrare a bulgarului Nikolai Georghiev, text publicat în limba franceză. În plus, încă 17 pagini sunt identice, cuvânt cu cuvânt, cu un articol al sociologului german Klaus Heinemann.

Comisia a hotărât că

disertația președintelui ungar nu contravine fostelor practici ale Universității Sportive, care face între timp parte din Universitatea de Medicină Semmelweis.

„În situația actuală, persoana președintelui creează diviziuni din cauza cazului plagiatului și, în acest caz, îmi închei activitatea de președinte”, a declarat Schmitt în Parlament.

Schmitt argumentase până acum că acuzațiile de plagiat care îl vizează nu au nicio legătură cu activitatea sa de președinte.

Parlamentul a acceptat demisia președintelui. Decizia a fost luată cu 338 de voturi pentru, cinci împotriva și șase abțineri. Atribuțiile prezidențiale vor fi preluate temporar de președintele Parlamentului, *Kövér László*. E.I.

Telefonul redacției: 66/463-152

Poza săptămânii

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:
Florii (foto: din arhivă)

„Am avut norocul să lucrez toată viața ceea ce-mi place...”

Discuție aniversară cu muzeografa Elena Csobai din Bichișciaba

După 40 de ani de activitate, pe 1 ianuarie 2012, cercetătoarea Elena Csobai, istoric și muzeograf la Muzeul Județean „Munkácsy Mihály” din Bichișciaba a ieșit la pensie. Unii o cunosc doar din scrierile ei, alții din expozițiile pe care le-a aranjat în decursul anilor. Ce se ascunde în spatele celor 40 de ani de activitate, răsfoirea câtor pagini, colectarea și aranjarea câtor materiale? De trei ori a fost nevoită să facă muncă de pionierat, punând bazele unor noi colecții muzeale. Cel mai aproape de suflet îi stă totuși colecția românească de la Muzeul Județean și colecția Episcopiei din Jula. Elena Csobai ne-a vorbit despre viața și activitatea sa cu câteva zile înainte de aniversare, pe 3 aprilie 2012 împlinind vârsta de 60 de ani.

– Pe 3 aprilie împliniți 60 de ani, iar de câteva săptămâni ați ieșit la pensie. Vă pregătiți pentru o perioadă mai liniștită în viața dumneavoastră?

– Absolut nu, pentru că așa simt că încă am foarte mult de lucru și de studiat. Mă voi încadra și pe mai departe în activitatea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria și bineînțeles și muzeul contează și pe mai departe pe cercetările mele. Toată viața mea am muncit în trei domenii și cred că am reușit să creez ceva ce rămâne posterității, trei colecții muzeale, dar dintre aceste domenii ultimele două stau foarte aproape de sufletul meu. Mă bucur că am ajuns la vârsta de pensie și pot să fac și pe mai departe ceea ce-mi place. Pot să spun însă că mă simt foarte împlinită, deoarece am avut norocul să lucrez toată viața ceea ce-mi place cel mai mult.

– Vă considerați în această privință un om norocos, în tinerețe ați ales meseria de care v-ați bucurat toată viața?

– Da, așa este. A fost un mare noroc pentru că am avut în tinerețe profesori foarte buni. Proven dintr-o familie de părinți simpli și muncitori sărăcuțicioși. Ne-au iubit foarte mult și ne-au ajutat să ne împlinim visurile, fiind foarte deschiși pentru orice noutate. De mic copil mi-a plăcut foarte mult istoria și cred că acest lucru mi l-au inspirat poveștile tatălui meu despre lăncu de Hunedoara și alte personalități istorice. În acest domeniu am reușit mai apoi să lucrez toată viața mea.

– V-aș ruga să depănăm

un pic firul amintirilor în ordine cronologică. Unde v-ați născut? Ce amintiri aveți din familie și din primii ani de școală?

– Mama mea este originară din Micherechi, iar tatăl meu de la Suceava, din Moldova. Eu sunt născută la Salonta, unde mi-am făcut și primii ani de școală, iar când aveam 13 ani ne-am mutat la Jula, unde am terminat școala generală și apoi am urmat Liceul „Nicolae Bălcescu”. După terminarea liceului, am dat examen de admitere la Institutul Pedagogic „Juhász Gyula” din Seghedin, la secția română-istorie. Profesorii de la catedra de română erau atunci domnul Vancea, șef de catedră, profesorii Gheorghe Petrușan, Mihai Cozma și Gheorghe Martin. Și la catedra de istorie am avut profesori foarte buni. Eram preocupată mult de românii din Ungaria,

atunci am început și eu să cercetez istoricul românilor din Ungaria ca temă pentru seminariile obligatorii, chiar în primul an am avut o lucrare despre românii din Jula. La istoria Evului mediu eram și eu implicată în cercetările lui Kristóf Gyula, de atunci devenit academician. I-am făcut multe traduceri, iar lucrarea mea de diplomă am făcut-o despre o temă legată de Evul Mediu, „Relațiile diplomatice dintre voievodatele Țara Românească, Moldova și Ungaria”. După terminarea Institutului Pedagogic m-am căsătorit cu soțul meu, care de la Jula a ajuns la Zánka, în orașul pionieresc, înființat la începutul anilor '70. Prin 1976, când am terminat Institutul, soțul meu lucra deja acolo ca director, la o bibliotecă înființată de el, care era ca o bibliotecă de oraș mare, iar eu terminând la istorie am primit post la muzeul nou înființat de acolo. A fost o muncă plăcută, am învățat foarte multe, acolo am însușit primele cunoștințe de muzeografie. Muzeul nostru a fost condus de cei de la Muzeul Național din Budapesta, de la ei am reușit să învăț meseria de muzeograf. Am stat acolo trei ani, dar știam că vreau neapărat să termin istoria și la Universitatea ELTE din Budapesta. Deci, în paralel am învățat și am făcut cu

o colegă de la Zánka un muzeu nou.

– Dar nu numai un muzeu s-a născut atunci, ci și altcineva...

– Așa este, în cei trei ani cât am stat acolo mi-am născut și primul copil. Au fost niște ani foarte frumoși. Acolo m-am îndrăgostit definitiv de muzeografie și am decis că este meseria pe care mi-aș dori să o practic în viitor. La Zánka mi-am început cariera de muzeograf și am fost foarte mândră că am început organizarea, sistematizarea materialului adunat până atunci și am făcut un nou muzeu din nimic. Când am plecat de acolo, am lăsat un muzeu gata, toate colecțiile existau și am organizat și o colecție permanentă. Mu-

zeul avea piesele mișcării de pionierat din acea perioadă, din peste 20 de țări, nu doar din țările socialiste. Între timp, după 1974, la Bichișciaba s-a înființat muzeul de bază pentru minoritățile din Ungaria, și din 1975 s-au făcut treptat multe colecționări și a început să se înființeze și o secție a minorităților. În 1977 s-a înființat aici un post. În 1978 mi-am înaintat și eu dosarul și am obținut postul, astfel că am venit de la Zánka. Ajunsă la muzeul din Bichișciaba, am luat iar totul de la început, deoarece în ceea ce privește românii din Ungaria nu exista nimic în colecțiile muzeale din județ. Am început să înființez o colecție a românilor din Ungaria, asta înseamnă că am adunat publicații, documente, obiecte istorice, obiecte religioase, tot ce se găsea pe acea vreme la românii din Ungaria, prin ceea ce reprezenta trecutul, istoricul lor din această țară, înființând colecția de istorie a românilor din Ungaria din cadrul muzeului județean.

– Cum au fost acești ani? Nu pe acele vremuri s-au organizat și primele tabere etnografice?

– Eu în 1980 am participat la prima tabără etnografică, care de la acea vreme a devenit tabără de istorie și etnografie, pentru că acestea au început să fie organizate încă înaintea sosirii mele aici. S-au făcut în total 25 de tabere. (Continuare în pag. a 9-a)

La vernisajul primei expoziții de la muzeul din Bichișciaba, în anul 1983

Rugăciunea, postul și milostenia – stâlpi ai evlaviei

Duminică, 25 martie, când Biserica Ortodoxă Română a prăznuit Buna Vestire, Adunarea Oastei Domnului din Micherechi l-a avut în mijlocul ei pe preotul **Marian Mărcuș** din Caransebeș, care prin cântecele sale a adus liniște și pace în sufletele celor prezenți.

La eveniment au onorat cu prezența PS **Siluan**, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, **Răzvan Paul Ciolcă**, consul general al României la Seghedin, **dr. Mihaela Bucin**, șefa Catedrei de Limba și Literatura Română din cadrul Universității din Seghedin, **Margareta Tat**, primarul localității și **Ana Rocsin Sárközi**, directoarea școlii generale. Prima cântare pe care a cântat-o pr. **Marian Mărcuș** a fost o cântare în cinstea Maicii lui Dumnezeu „Sub o salcie pletoasă”.

A fost o sărbătoare în-doită, cu un aspect în plus, o zi deosebită de prea-cinstire a Maicii Domnului, din perioada de pregătire din Postul Mare. Preasfințitul Siluan ne-a îndemnat să pornim pe calea sfântului post pentru a ne întâlni la capătul ei cu Isus Hristos Înviat. PS Episcop a dat o

importanță mare modului în care noi credem în Dumnezeu, iar credința este rodul venirii pe această lume a Mântuitorului Isus Hristos. Ne-a mai vorbit despre importanța dreptei credințe ortodoxe, despre sfintele icoane, care reprezintă dovada cea mai concretă a întrupării Mântuitorului Isus Hristos. Totodată, duminica din 25 martie, a praznicului Bunei Vestiri a coincis cu praznicul mare pe care Biserica Ortodoxă îl sărbătorește, și anume a cinstirii Sfântului Ioan Scărarul. De la acest sfânt ne-a rămas o lucrare foarte importantă care se numește scara, care ne duce cu gândul la scara Patriarhului Iacov din Vechiul Testament.

Literatura duhovnicească, pe care ne-o propune biserica, este la fel de importantă, pentru că ea ne

arată cum au înțeles alți oameni viața, patimile, despătimirile și calea care duce spre Dumnezeu.

Îndrumătorul **Petrică Caba** ne-a vorbit ce este de fapt pentru fiecare dintre noi rugăciunea. Ne-a arătat prin predica sa, că numai Dumnezeu le este oamenilor singura nădejde: „Datoria noastră ca și bunici, ca și părinți, e să ne rugăm împreună cu copiii noștri. Astfel, totdeauna copiii noștri vor face ceea ce facem noi. Să-i învățăm pe copiii noștri despre Dumnezeu, să-i ducem la biserică și să ne rugăm împreună cu ei. Pentru că o familie sănătoasă înseamnă o biserică sănătoasă, iar o biserică sănătoasă înseamnă o comunitate sănătoasă. Și ne întrebăm de ce? Răspunsul meu este că dacă noi nu facem cu copiii noștri, cine va face? Credința se moștenește de la bunica la mama și apoi la copil. Tre-

buie să ne întoarcem în post și în rugăciune înaintea lui Dumnezeu. Rugăciunea împreună cu postul și milostenia sunt cei trei stâlpi ai evlaviei”, am auzit în predica lui **Petrică Caba**.

După serviciu, preotul **Marian Mărcuș** ne-a vorbit despre importanța postului:

– Postul și crucea pe care o ducem în spatele nostru, a problemelor, a greutăților, a necazurilor nu poate să fie decât o bucurie. Pentru omul credincios, postul este o bucurie. Credința noastră ortodoxă adevărată este ca postul cel trupesc să-l împletim cu cel duhovnicesc. Aceasta presupune fapte bune și presupune să vorbești despre dragostea și bunătatea lui Dumnezeu. Dumnezeu a făcut mult bine în locul nostru, pentru că a suferit patimile și moartea, ca să ne împăce pe noi cu Dumnezeu, ca să redeschidă din nou porțile cerului care se pare pentru totdeauna închise, după ce primii oameni, Adam și Eva, au păcătuit. Dumnezeu era foar-

te supărat și jignit pentru păcatul primilor oameni și se pare că a închis pe veșnicie porțile cerului. Postul presupune fapte bune, vorbire despre dragostea lui Dumnezeu, cercetarea fraților credincioși, cercetarea celor bolnavi trupește, sufletește, ca tuturor să le spunem despre dragostea lui Dumnezeu. Postul numai atunci este adevărat, dacă el este împletit cu fapte bune. Postul adevărat nu este acela care după ce ai mâncat de dulce, înainte de începerea postului poi va- sele în pod și spui că nu voi mânca din vasele acestea până când va trece postul. Nu aceasta înseamnă postul. Poți să mănânci din vasele acelea din care ai mâncat mâncarea de dulce cărnuri, lapte și brânză, dar inima ta să fie curată, sfințită și plăcută lui Dumnezeu. Acesta este postul adevărat.

– În acest context ați venit la ostașii din Micherechi, care după cum am văzut este un braț viu al acestei comunități. Ce înseamnă pentru Dumneavoastră să fiți în mijlocul românilor din Ungaria?

– De fapt, atunci când îl iubești pe Dumnezeu, nu există granițe. Limba în care vorbești credincioșii este nu cea a unui popor, ci este limba iubirii și a dragostei care vine de la Dumnezeu. Dar pentru că aici trăiesc români și ostași ai Domnului iubirea este și mai deosebită și mai mare. Vin aici întotdeauna cu mare bucurie și întotdeauna vreau să-i asigur că-i iubesc.

A. Cioca

Delia Magdu Krasznahorkai (1944–2012)

A părăsit această lume o româncă devotată, care a știut să-și mențină integritatea obârșiei în ciuda circumstanțelor de seori vitrege, care ar fi predispus pe alții să-și-o abandoneze. A părăsit această lume o fiică de preot, soră de genial creator spiritual românesc din Ungaria, care cu modestie a știut să poarte povara renumelui celor doi bărbați remarcabili în umbra cărora a crescut. A părăsit această lume un intelectual și om de cultură temeinic pregătit, care a știut să ofere semenilor săi un exemplu de trăire lucidă și corectă, fără compromisuri. A părăsit această lume o profesoară generoasă, care a știut să atragă pe cunoscuții ei – mai ales discipolii îndrăgiți – spre valori culturale veritabile, adevărate. A părăsit această lume o bătrânică devotată, care, chiar dacă s-a depărtat de locul natal, ajungând la Julia, sufletul și gândul i-a rămas mereu acolo. A părăsit această lume un om deosebit, care a știut să-și păstreze ținuta morală și sufletească în ciuda grelelor încercări fi-

zice. A părăsit această lume o colegă, o prietenă inegalabilă, care a fost mereu discretă în prietenie, consecventă în sentimente, neclintită în convingeri.

Delia Magdu s-a născut pe 23 noiembrie 1944, la Bătania, în familia preotului Ioan Magdu și a preotesei Maria. Școala generală a terminat-o în satul natal, după care și-a continuat studiile la Liceul de artă Tömörkény din Seghedin, urmând apoi Facultatea de Muzică din același oraș. Încă din ultimul an al studenției a început

să predea la Școala de muzică din orașul Julia. Din toamna anului 1965 până la pensionarea sa din iunie 2007 a avut același loc de muncă: școala de muzică din Julia. Între 1987 și 1990 a predat muzică și la Liceul „N. Bălcescu” din Julia. Nu s-a odihnit nici după ieșirea la pensie. A continuat să predea muzică la școlile din Újkígyós și Aletea până în noiembrie anul trecut. În decembrie a aflat că are o boală nevindecabilă. Au urmat săptămâni de spitalizări, operații și tratamente, dar boala a fost mai tare decât ea. Duminică, 1 aprilie a răpit-o definitiv dintre noi. Soțul și cei doi copii ai ei, precum și rudele și prietenii au pierdut o ființă dragă.

Delia, de acum încolo, când se vor întâlni românii julani la un spectacol de teatru românesc, la câte-o conferință românească, la concertul unui valoros interpret român, scaunul Tău va rămâne vacant. Dar locul Tău va rămâne mereu ocupat în sufletele celor care Te-au cunoscut, apreciat și iubit.

Veșnică să-ți fie pomenirea!

Proiecte pentru naționalități la Fondul „Wekerle” pe anul 2012

Fondul „Wekerle Sándor” a dat publicității, pe 30 martie 2012, proiectele pentru naționalitățile din Ungaria. Fondul va sprijini proiecte care au ca obiective păstrarea identității, cultivarea limbii, a tradițiilor, a moștenirii spirituale și materiale. Pot înainta dosare autoguvernări minoritare, instituții științifice, culturale și educaționale, organizații, asociații civile, care au stabilit în statutul lor activitatea științifică, culturală, educațională și de editare, societăți economice nonprofit, înființate de instituții minoritare. Termenul depunerii dosarelor este: 30 aprilie 2012. Dosarele de concurs vor fi înaintate electronic, prin sistemul EPER. Informații detaliate aflați la adresa: www.wekerle.gov.hu.

Sprijinirea organizațiilor civile

La această categorie își vor depune dosarele organizațiile civile, fundațiile, fundațiile publice ale minorităților naționale și etnice, care desfășoară o activitate educațională, culturală și de reprezentare a intereselor minorităților, nu însă și autoguvernările minoritare locale și partidele. Organizațiile vor putea solicita suma între 100.000–4.000.000 de forinți, care va fi cheltuită în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2012. Aici pot fi decontate cheltuieli legate de onorarii, regie, costuri pentru închirieri, telefon, poșta și transport.

Inițiative culturale

Fondul „Wekerle” va finanța și publicații, colecții publice, programe religioase, mass-media locală

și regională, programe științifice. Vor fi sprijinite și programele religioase în limba maternă, mass-media locală și regională, editarea publicațiilor în limba maternă sau bilingve. Pentru aceste proiecte poate fi solicitată suma între 150.000–500.000 de forinți.

Tabere în țara-mamă

Se vor finanța tabere de naționalitate, de autocunoaștere, artistice, de lectură, de religie și de păstrare a tradițiilor, organizate în țara-mamă a fiecărei minorități. Scopul este ca elevii din școlile de naționalitate să exerseze limba în țara-mamă și să-și lărgască cunoștințele istorice, geografice, etnografice a țării respective. Își vor înainta dosarul instituțiilor de învățământ și autoguvernările de naționalitate, care organizează tabere de cel puțin 7 zile, pentru cel puțin 15 persoane. Sprijinul acordat pentru câte o tabără poate fi 2000 de forinți/persoană/zi, cel mult 1.000.000 de forinți.

Instituțiile autoguvernărilor pe țară

Fondul „Wekerle” asigură finanțare și pentru funcționarea și dezvoltarea instituțiilor minoritare culturale, educaționale și științifice, înființate sau preluate de către autoguvernările pe țară. Aici poate fi solicitată suma între 500.000–10.000.000 de forinți, finanțarea însă se va face ulterior, iar proiectanții, exclusiv autoguvernările pe țară, vor asigura contribuția proprie de 10%.

Pe scurt...

CHITIGHAZ

Potrivit informațiilor primite de la școala generală românească, în perioada de înscriere din 26–28 martie, 18 părinți au ales pentru copiii lor această instituție. Învățătoarea școlarilor de clasa întâi va fi Dékányiné Rédei Erika.

JULIA

Vineri, 13 aprilie, la sediul ATRU din Julia va avea loc proba orală a concursului național OÁTV la limba și literatura română. Concursul elevilor de școală generală va începe la ora 10.00.

MICHERECHI

A doua zi de Paști, pe 16 aprilie, după Sfânta Liturghie din biserica ortodoxă română, elevii participanți la orele de catehizare vor susține o scenetă de Înviere a Domnului. Pregătirea pentru acest eveniment se face cu ajutorul părintelui ierom. Visarion, secretar la Episcopia Ortodoxă Română din Julia.

BĂTANIA

Înscrierea copiilor pentru clasa întâi la școala generală „Lucian Magdu” din Bătania se va face în zilele 18–19 aprilie. Părinții își pot înscrie copiii pentru anul școlar 2012/2013 la secretariatul școlii, între orele 8–17.

BEDEU

Pe 27 aprilie, la Casa de Cultură din satul bihorean va avea loc o serată de binefacere în beneficiul copiilor și al școlii. Spectacolul cultural va fi susținut de școlarii din sat.

CHITIGHAZ

Casa de cultură „Táncics Mihály” din Chitighaz lansează un concurs de fotografii. Concursul se adresează tuturor fotografilor profesioniști sau amatori din localitate, iar din imaginile primite va fi vernisată pe 18 august o expoziție. Imaginile pot fi trimise în plic, mărimea A/5, la casa de cultură, sau online în format jpg la adresa tancicsmuvelodes@gmail.com. Termenul limită de trimitere a fotografiilor este 1 august 2012.

Mărțișoarele au fost agățate în pomi

Mărțișorul este sărbătoare primăverii, a obiceiurilor vechi. An de an, fetițele de la grădinița românească din Jula primesc de la băieții din grupa lor mărțișoare care le poartă pe durata lunii martie, ca semn al sosirii primăverii. Copilașii, împreună cu educatoarele lor au rețrăit o zi specială a primăverii în ultima zi a lunii, pe 30 martie. Fetele purtând mărțișorul până la încheierea calendaristică a lunii martie, s-au adunat cu mărțișoarele în mână în curtea

grădiniței și au agățat șnurul alb-roșu pe crenguțele unui copac înmugurit. În timp ce fiecare și-a agățat șnurul, au rostit o dorință, care să fie împlinită. Se crede că acest pom, pe care flutură șnururile alb-roșu, va avea rod bogat în acel an. Directoarea instituției, Ana Gurzău Ciotea, se bucură că au reușit să respecte în fiecare an acest obicei cu caracter românesc, astfel copilașii nu vor uita de adevăratul simbol al mărțișorului.

A.C.

Vizita copiilor de la grădiniță la școala din Micherechi

Copiii cu vârsta preșcolară de la grădinița din Micherechi au vizitat joi, 29 martie, instituția de învățământ în care au făcut cunoștință cu viitoarea lor învățătoare.

Anotimpul primăverii a fost subiectul principal al orei model de limba română, la care au putut intra nu numai educatoarele, dar și părinții.

Clasa a 4-a, coordonată de învățătoarea Maria Martin Puskár a primit în mijlocul lor opt copilași de la grădiniță și pe educatoarele lor. Copilașii cu fețele speriate s-au așezat în bănci fiecare lângă un alt elev din clasa a patra și fiindcă totul a fost interesant pentru ei au stat aproape neclintii pe tot parcursul orei. La lecția model au asistat și câțiva

membri ai Consiliului Local, în frunte cu primărița Margareta Tat și directoarea școlii, Ana Rocsin Sárközi.

Elevii au citit despre poezia florilor, au cântat împreună, le-au arătat celor mai mici cum trebuie să

folosească tabla interactivă, s-au descurcat foarte bine, dând răspunsuri corecte. Ba mai mult, spre sfârșitul orei, copilașii de la grădiniță au confecționat împreună cu cei mari un iepuraș de Paște, pe care l-au primit cadou. A. Cioca

„Bucuria mironosițelor” pe scena din Jula

Elevii de la școala generală din Micherechi, care frecventează orele de reli-

gie, au prezentat o reușită scenetă despre Învierea Domnului Iisus Hristos,

marți, 3 aprilie, pe scena Centrului Cultural Românesc din Jula. După ce sceneta „Bucuria mironosițelor” a fost prezentată la Capela Ortodoxă Română și la Ambasada României din Budapesta, prin bunăvoința PS Siluan, elevii au adus atmosfera de sărbătoare și elevilor julani. La reușita scenetei a ajutat ieromonahul Visarion Tuderică, secretar eparhial, tinerii Nora Netea și Robert Ruja, și profesoara Maria Boca Cozma.

A.C.

COLORAȚI!!!

Copiii din Micherechi au dus bucuria Învierii Domnului pentru credincioșii români din Budapesta

În Duminica a V-a din Postul Mare, un grup de 30 de copii din Micherechi, însoțiți de directoarea Școlii Generale din localitate, precum și de alte cadre didactice și câțiva părinți, au prezentat, în Paraclisul românesc din Budapesta, sceneta „Bucuria mironosițelor”.

Copiii au participat la Sfânta Liturghie oficiată de Preasfințitul Părinte Siluan în fruntea unui sobor de preoți, după care au prezentat sceneta pregătită. Aceasta a scos în evidență plânsul de întristare al femeilor mironosițe pentru moartea Mântuitorului, dar și plânsul de bucurie al acelorasi femei, după aflarea, de la îngeri, a veștii că Hristos a înviat. Prin aceasta, copiii au vrut să-i aducă pe cei mari în vremea morții și învierii Mântuitorului, pentru a simți și ei – adulții – emoțiile pe care le-au simțit cei apropiați ai lui Hristos în vremea aceea.

După terminarea programului din Paraclisul de la Budapesta, elevii miche-recheni au vizitat clădirea

Parlamentului. Aici au aflat informații noi, atât despre istoricul clădirii, cât și despre istoria Ungariei. De asemenea, tot aici, copiii au văzut Coroana maghiară, sceptrul cu diamant și „mărul de aur” cu cruce. Apoi au fost duși în „Camera boierilor”, o cameră frumoasă împodobită cu multe statui din ceramică, ce reprezintă meșteșugurile

ungurești. Șederea în clădirea Parlamentului s-a încheiat cu vizitarea Sălii de ședințe.

Încântați de cele ce au văzut aici, copiii au pornit spre Ambasada României,

unde au avut parte de o primire călduroasă din partea Ambasadorului Alexandru Victor Micula. Aici au fost întâmpinați cu mâncare de post cu specific românesc. Dar și pen-

tru cei de la Ambasadă, cei mici au pregătit o bucurie. Ei au cântat câteva cântece, vestind Învierea Mântuitorului ce se apropie și au recitat poezii de ale poetului Grigore Vieru, elogii închinat limbii române, precum și o poezie despre înțemeierea satului lor, scrisă de Gheorghe Dulău, băștinăș din Micherechi. La rândul său, Ambasadorul le-a vorbit copiilor despre ce înseamnă o Ambasadă, ce înseamnă să fii Ambasador, cu ce se ocupă el, după care le-a împărțit broșuri cu imagini pitorești și moderne din România, precum și insigne cu stema României.

Astfel, după o zi încărcată, dar fără a-și fi consumat, însă, toată energia, grupul copiilor din Micherechi, a pornit spre casă îmbogățit cu cele ce văzuse și trăise în capitala ungară. Ierom. Visarion Tuderică,

Secretar Eparhial

Liceul „N. Bălcescu” pe Internet
www.balcescu.sulinet.hu

Arhiviști români și maghiari în vizită la Episcopia din Jula

O delegație formată din arhiviști români și maghiari de la Arhivele Naționale de Stat și de la diferite arhive județene din România și Ungaria, au făcut o vizită la Catedrala și la Episcopia Ortodoxă Română din Jula. Delegația condusă de domnul *Erdész Ádám*, directorul Arhivelor județului Bichiș, a fost primită în Catedrala „Sân' Nicoară” de către Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, Părintele Vicar *Pavel Ardelean* și doamna *Emilia Martin*, directorul Muzeului „Erkel Ferenc” din Jula.

Membrii delegației fac parte dintr-o comisie mixtă de lucru, româno-maghiară, care a avut o întrunire de lucru la Jula, în cadrul unui proiect transfrontalier. Obiectivul proiectului este studierea documentelor din Arhivele Naționale ale Statului, de la București și Budapesta, dar și din diferite arhive județene, privitoare la istoria

comună a începutului secolului 20. Munca lor va urma să fie concretizată la începutul anului 2014, într-o expoziție cu diferite materiale de arhivă, precum și în niște volume bilingve, româno-maghiare, care vor fi editate la nivel județean, în cele două țări.

După ce au trecut pe la mai multe obiective importante din orașul Jula, oaspeții au vizitat Catedrala și Reședința Episcopală, care adăpostește și Arhiva Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Despre istoricul catedralei și al comunității românești din oraș, despre viața bisericească a românilor din Jula și a Episcopiei le-a vorbit oaspeților părintele vicar *Pavel Ardelean* și Preasfințitul Episcop *Siluan*, iar colecția de obiecte vechi bisericești și Arhiva Episcopiei a fost prezentată de către doamna *Emilia Martin*, care împreună cu muzeologul *Elena Csobai* de două decenii se ocupă de colecția bisericească. A.B.

Reînvierea tradițiilor și obiceiurilor populare ale zonei transfrontaliere

Vineri, 30 martie, sala mare a Centrului Cultural „Reibel Mihály” din Aletea s-a dovedit neîncăpătoare de oaspeții sosiți de la Sântana și Grăniceri. Aletenii i-au întâmpinat cu multă căldură și prietenie și cu o masă bogată în decor de primăvară. În această zi de la sfârșitul lunii martie s-a derulat acțiunea finală a proiectului transfrontalier finanțat de Uniunea Europeană, intitulat „Vatra folclorică Elek-Sântana-Grăniceri”. Implementat prin Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013, proiectul a fost finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională, completat de co-finanțarea celor două state Ungaria și România.

La întâlnirea de vineri de la Aletea a avut loc o gală festivă. Alături de aleteni, reprezentanți din Grăniceri și Sântana au venit cu tot ce au avut ei mai valoros în ceea ce privește muzica, dansul popular și obiceiurile folclorice.

Manifestarea a cuprins programul fanfarei din localitatea Aletea și o varietate de dansuri populare cu ansamblurile „Bujorii Grănicerului”, „Busuiocul” din Sântana și Ansamblul de dansuri din Aletea, programul folcloric încheindu-se cu un dans comun al celor trei formații. În cadrul proiectului a fost editată recent și o carte, lansată la Sântana. Publicația este bi-

lingvă și reprezintă atât o culegere de date etnografice cu elemente de folclor specifice celor trei comunități partenere cât și un rezumat al activităților comune din cadrul proiectului (două tabere culturale comune – Moneasa și Aletea, montarea unui dans popular cu elemente comune, păstrarea și transmiterea tradițiilor de iarnă – colindatul, turca, ș.a.). Obiectivul general al proiectului l-a constituit reînvierea tradițiilor și obiceiurilor populare ale zonei transfrontaliere Aletea-Sântana-Grăniceri, valo-

rea lui fiind de circa 95.000 euro, bani de care au beneficiat aproape în mod egal cele trei localități.

„Dragi copii și tineri, ne-ați demonstrat astăzi aici că deviza acestui proiect »Două țări, un scop comun, mult succes« se poate împlini și s-a și împlinit. Am văzut astăzi aici într-o aureolă a unui program care a durat un an de zile și care teoretic se încheie, dar depinde de noi ca practic să continue. Am putut vedea cum tinerii de pe scenă au învățat împreună și au făcut împreună o bucurie tuturor... Gazdelor noastre de la Aletea le mulțumim pentru prietenia cu care ne-au primit de fiecare dată, pentru atenția cu care au reușit să organizeze acest final de program în adevărata lui valoare”, a mărturisit *Viorel Enache*, primarul orașului Sântana.

Acțiunea finală a proiectului s-a încheiat cu o zi mai târziu, pe 31 martie, cu o conferință organizată la Grăniceri. A. Butar

Programul De Cooperare
Transfrontalieră
Ungaria-România 2007-2013

Uniunea Europeană
Fondul European de Dezvoltare Regională

**Két ország, egy cél,
közös siker!
Două țări, un scop,
succes comun!**

www.huro-cbc.eu,
www.hungary-romania-cbc.eu

Zile de vară cu „furtună” la Jula

Teatrul Cetății din Jula așteaptă iubitorii de teatru, muzică și dansuri și în această vară cu un program bogat și variat. „Vom avea patru premiere, iar printre invitați vom avea artiști renumiți din țară și din străinătate”, a anunțat *Gedeon József*, directorul Teatrului Cetății din Jula la conferința de presă din joia trecută, când s-au dat publicității detaliile celei de-a 49-a stagiuni a festivalului julan.

Festivalul de vară al Teatrului Cetății va dura șase săptămâni și se va deschide pe 29 iunie, cu Festivalul

de dansuri populare din Valea Crișurilor. În cadrul festivalului vor avea loc spectacole musical, concerte de jazz și blues, concerte de muzică populară, spectacole pentru copii, serate literare, expoziții etc.

La cea de-a VIII-a ediție a Festivalului Shakespeare, care se va ține între 5 și 15 iulie, tema centrală va fi „Furtuna”. În seara de 13 iulie, iubitorii de teatru vor putea urmări spectacolul Teatrului Național din Craiova. „Furtuna” lui Shakespeare a fost regizată de *Silviu Purcărete*, regizor român de renume

mondial. Spectacolul teatrului craiovean va avea loc pe scena Casei de Cultură a orașului, seara de la ora 20.30.

În cadrul festivalului de vară din Jula va mai fi un spectacol cu tangențe românești: piesa „Gâlcevile din Chioggia” de Carlo Goldoni va fi pusă în scenă pe 3 august, într-o colaborare a Teatrului Cetății din Jula cu Teatrul *Katona József* din Kecskemét, regizorul piesei fiind *Gavril Rusneac*, absolvent al Liceului „N. Bălcescu” din Jula.

E.I.

„Am avut norocul să lucrez toată viața ceea ce-mi place...”

(Urmare din pag. a 3-a)

Taberele au ajutat la colecționarea și depistarea materialului muzeistic, atât în privința colecției de istorie, cât și în privința colecției de etnografie. În 1982 am făcut prima expoziție itinerantă în clădirea mare a muzeului, deci a fost nevoie de trei ani de colecționare foarte serioasă ca să se poată prezenta într-o expoziție istoricul și câte puțin din viața românilor din această țară. Nu a fost ușor. Primul meu pas a fost să iau legătura cu biserica ortodoxă din Jula și veneam săptămânal la vicariatul de atunci să stau de vorbă cu părintele vicar Teodor Misarăș și cu părintele Ioan Magdu. Cu ei am discutat foarte mult, mi-au spus că arhiva parohiilor este la parohii într-o situație foarte gravă. În multe parohii, o parte a materialului arhivistice este distrus și că ar fi bine să se adune acestea la un loc. Am început să mă informez, să adun, să cercetez cele mai importante date de la parohiile din sate, din materialele arhivelor, iar cu ocazia taberelor din localitățile noastre s-a adunat o colecție destul de bogată.

– Muzeul din Bichișciaba s-a angajat să aibă o colecție a românilor din toată Ungaria și nu doar a românilor din județ?

– În ceea ce privește zona de cercetare, aceasta s-a extins pe toată țara în cazul românilor și slovacilor. Inițiativa a venit de la Ministerul Culturii de atunci, astfel am colecțio-

nat materiale din toată țara, din județele Bichiș, Bihor, Ciongrad, de la greco-catolicii din Nyírség, am făcut tabără până și la Nyíradony. În toate localitățile unde au trăit români s-au organizat tabere, doar atât că la, Bătania, Chitighaz, Micherechi și Bedeu am fost și de două ori. Zece zile dura o tabără și au fost foarte reușite, ne deplasam cu câte 10–12 copii, mai târziu au participat și studenți. Începeam întotdeauna vinerea după-masă și ne încadram în viața satului respectiv. Copiii le țineam prelegeri despre istoria și etnografia locului, sâmbăta le explicam metodologia adunării materialelor, duminica ne întâlneam la slujbă, după slujbă vorbeam cu preotul care ne îndruma spre românii din localitate, după care toată săptămâna adunam tot ce se găsea valoros din punct de vedere muzeistic. Veneam acasă la muzeul județean cu o mașină cu platoul plin de material istoric și etnografic. Ultima tabără pe care am avut-o a fost în anul 2000, la Otlaca-Pustă.

– Eu nu am fost niciodată la aceste tabere, am ratat ocazia, însă ca și copil țin minte de taberele etnografice de la Micherechi, când tot satul căuta să pună la dispoziția cercetătorilor, muzeografilor, ceea ce pe aceștia îi interesa. De care tabere vă amintiți cu cea mai mare plăcere?

– Cea mai mare bucurie pentru mine a fost în Pocei, Leta Mare și Bedeu. La Pocei a trăit o bătrânică,

Tertulia Ianca, de peste 70 de ani, și când am intrat la ea în casă, careva dintre noi a întrebat ceva și fiindcă bătrânica nu auzise bine, a venit la una dintre colege și a zis așa: „Ce-ai zis, lumina mea?” Așa de mult ne-au impresionat cuvintele și blândețea ei, că ne ascundeam lacrimile să nu ne vadă că plângem. Așa a zis, într-o română atât de frumoasă, lumina mea...

– La aceste tabere din anii '80 ați avut ocazia să vă întâlniți cu ultimii vorbitori de limbă română din Bihorul unguresc, care, din păcate, nu mai sunt printre noi...

– Exact. Și să știți că vorbeau așa de frumos românește! Iar bătrânica asta din Pocei s-a bucurat atât de mult de noi, că nu prea avea cu cine să vorbească românește.

– Taberele au ajutat nu doar la colecționarea materialelor pentru muzeu ci și la trăirea unor sentimente pe care noi, cei de azi, nu prea mai avem ocazia să le trăim...

– Am fost surprinsă în cursul acestor cercetări și de modul de trai al oamenilor din aceste sate, ceea ce nu întâlneam nici eu în fiecare zi. Fiind fată de la oraș și pe mine m-a surprins de multe ori ceea ce vedeam pe teren. Mi-a plăcut mult să adun materiale de la ei și să stau de vorbă cu românii. Și din asta se poate vedea că am avut parte de o activitate frumoasă, plină de sentimente trăite printre oamenii de la țară.

La fluierașii Bandula din Chitighaz

– A fost muzeul de la Zánka, apoi cel de la Bichișciaba. Care a fost al treilea?

– După 1983, după ce a sosit la muzeu și colega mea, Emilia Martin, organizând împreună taberele de istorie și etnografie, am decis să facem demersuri să adunăm materialele de la bisericile ortodoxe ca să nu se distrugă. Vreo cinci ani am tot discutat cu Uniunea de atunci să adunăm această colecție. Conducătorii de la Uniune, domnul Gheorghe Martin și Ioan Sz. Kiss au fost cei care ne-au ajutat, iar împreună cu părintele vicar Pavel Ardelean am făcut primele demersuri. După ce în 1989 am fost într-o cercetare la Apateu și multe acte parohiale am găsit aruncate pe cărbuni în biserică, ne-am zis că așa ceva nu se mai poate întâmpla, fiindcă se va distruge totul. Cu acordul părintelui vicar Pavel Ardelean și al tuturor preoților ortodocși de atunci, precum și al Muzeului Județean, am luat mașina Uniunii și ne-am deplasat la toate parohiile ortodoxe, am adunat toate piesele bisericești ieșite din folosință și toate arhivele parohiilor. Materialele au fost aduse aici prin proces verbal, deci ele rămânând în posesia parohiilor respective numai să fie depuse pe lungă durată la Vicariat, acum la Episcopie. Aceste materiale prelucrate și sistematizate conform unei colecții muzeale stau la baza unei viitoare expoziții permanente.

– De la 1 ianuarie 2012 ați ieșit la pensie. Cine se îngrijește acum de colecția românească de la Muzeul Județean din Bichișciaba?

– Nimeni, și asta mă întristează foarte mult. În locul meu nu va fi angajat nimeni ca istoric. Dar într-o măsură oarecare bineînțeles va continua Emilia Martin, dar ea are sarcina ca etnograf să se îngrijească de colecția de etnografie. Am ajuns să cred că această colecție a românilor din Ungaria cu siguranță nu se va continua, să fie îmbogățită permanent și sistematic, dar e bine că s-a adunat până acum și s-a păstrat în colecția Muzeului Județean. Nu avem ce face, acum când nu sunt bani, în toate muzeele din țară se fac restricții serioase, se închid muzee, colecții, este o situație foarte tristă. Dar în privința colecției ortodoxe de la Episcopia noastră, eu cred că nu ar trebui să ne lăsăm, ci după 20 de ani de muncă serioasă ar fi momentul să se înființeze o expoziție permanentă. Sunt de părere că nu trebuie să ne lăsăm până nu vom primi un spațiu unde să realizăm această expoziție. Atunci aș simți cu adevărat că munca celor mai mult de două decenii și-a adus și rezultatul, realizarea unei expoziții permanente, care de fapt era scopul nostru original, al tuturor celor care ne-am implicat în înființarea colecției bisericești. Ar fi visul nostru de atunci, acum împlinit. Cred că cu o astfel de expoziție ne-ar putea face mândri de trecutul nostru și, totodată, prin aceasta ar putea vedea și cunoaște toată lumea istoria și etnografia, valorile și frumusețile adevărate ale comunității românești din Ungaria.

E. Iova

La premiarea unui concurs de desen de la Foaia Noastră, la începutul anilor 1990

Școala altfel: muzee, teatre, voluntariat și sport!

În perioada 2-6 aprilie, a avut loc, în premieră pentru România, programul „Școala altfel”. Elevii au putut merge la muzee, teatre, la film, în excursii, au luat parte la tot soiul de alte activități tehnico-științifice, au putut face sport, au putut participa la olimpiadele școlare. După „Școala altfel” urmează vacanța de primăvară!

„Școala altfel” are ca obiectiv, anunță Ministerul Educației, Cercetării, Tinerețului și Sportului, „implicarea elevilor și a profesorilor în activități de educație

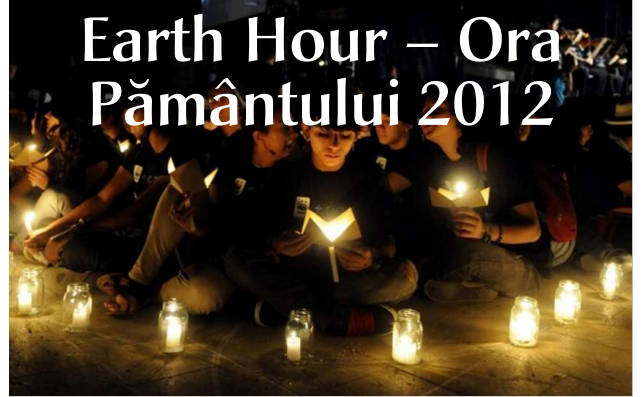
non-formală, care să pună în valoare talentele, preocupările extrașcolare și competențele elevilor, în domenii cât mai diverse și interesante”. În săptămâna „Școala altfel” s-au organizat, printre altele: activități culturale, activități tehnico-științifice, activități sportive, activități de educație pentru cetățenie democratică, pentru promovarea valorilor umanitare (inclusiv voluntariat, caritate, implicare activă în societate, responsabilitate socială, relații și comunicare etc.); activități de educație

pentru sănătate și stil de viață sănătos (inclusiv referitoare la dependența de calculator, siguranța pe internet etc.); activități de educație ecologică și de protecție a mediului (inclusiv colectarea selectivă, economisirea energiei, energie alternativă etc.); activități de educație rutieră, PSI, educație pentru reacții corecte în situații de urgență.

După „Școala altfel”, în România urmează vacanța de primăvară, care începe în 7 aprilie și se încheie în 22 aprilie.

Earth Hour – Ora Pământului 2012

Mii de orașe din 150 de țări au participat la evenimentul Earth Hour – Ora Pământului: timp de o oră, sâmbătă seara, 31 martie, s-a stins lumina pentru a atrage atenția asupra fenomenului încălzirii globale. Imaginile au fost cu totul spectaculoase!

Locuitorii din Insulele Samoa, în Pacific, au fost primii care au stins lumina și au stat pe întuneric o oră, urmate de Noua Zeelandă și Australia, peste ale cărei orașe s-a așternut întunericul, însă oamenii au ieșit în stradă cu lumânări.

Zgârie-norii din Hong Kong, din Japonia, din China, au fost de asemenea lăsați în beznă. Și Marele Zid Chinezesc a rămas în beznă. La Paris, primăria, Parc des Princes, Catedrala Notre-Dame, Arcul de Triumf, între altele, au rămas fără iluminat, însă proiectoarele de pe Turnul Eiffel

au fost deconectate doar timp de cinci minute, din motive de securitate.

La aceasta a șasea ediție a operațiunii, în 2012, au participat în premieră țări ca Libia, Irak și Stația Spațială Internațională, de la bordul căreia era monitorizată mișcarea valului de beznă care a cuprins Pământul.

„Ora Terrei 2012 este celebrarea puterii popoarelor. Sute de milioane de oameni din diferite țări din lume acționează pentru planetă și dincolo de aceste 60 de minute”, a apreciat directorul WWF-Australia *Dermot O’Gorman*. Cofondatorul Orei Pământului *Todd Sampson*, a amintit că, la origine, obiectivul era convingerea locuitorilor din Sydney să stingă lumina: „Nu am fi putut prevedea niciodată că acest lucru va lua o asemenea amploare”.

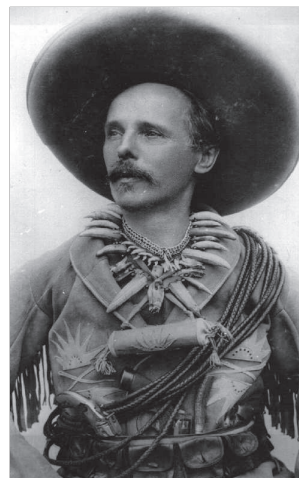
DUET

Melopei Primejdie	Prefăcute Substanță foto	Nesat Comarnic	Senti- mentali
→	↓	↓	↓
Solicitări Păzitor de bivoli			
→			
Insistenți Referitor la căldură			
→			
Taler Învățată		Cutie! Mașină de luptă	
→		↓	La film!
Aleși la urne Creierul mic			↓
→			

Autorul lui Winnetou a fost un hoț și mincinos

Karl May, cel care a murit acum 100 de ani, a fost un impostor, mincinos și un hoț, dar și unul din cei mai citiți autori germani, scrie *Der Spiegel*. Acesta și-a mistificat propria biografie, îmbogățind-o cu atât de multă fantezie precum în scenariile romanelor sale, iar atunci când minciuna a fost demascată, el nu și-a mai revenit niciodată. Dar legenda lui continuă să trăiască.

O singură dată în viață, Karl May a fost în excursie în ținutul sălbatic în care călătorise imaginar din confortul biroului său. În aprilie 1889, May a luat un vapor din Genova, Italia, până la Port Said, Egipt, ținând să vadă Orientul. Avea în buzunare 50.000 de mărci, o sumă enormă pentru acele vremuri. Era deja

cel mai faimos autor al Germaniei și un om bogat. Călătoria a fost un dezastru. Nu s-a obișnuit cu mâncarea străină, iar totul pleca de la stomac direct la cap, scrie publicația germană. Dar s-a încăpățânat să reziste, călătorind din Egipt, până în Ceylon și

Sumatra. Atunci însă când s-a întors în Saxonia natală, după 16 luni de căderi nervoase, a jurat să nu mai plece nicăieri. America sa iubită trebuia să mai aștepte. Mai mult de 200 de milioane de exemplare din cărțile sale au fost tipărite, o dimensiune asociată altfel cu cea a cărților dictatorilor sau ai liderilor religioși sau cu cea a creatoarei seriei Harry Potter, J.K. Rowling. Jumătate din cărți au fost publicate în țări vorbitoare de limbă germană, fiind totuși necunoscut în țările vorbitoare de engleză.

Karl May a prins însă foarte bine în estul Europei (inclusiv în România), fiind unul din autorii preferați ai lui Albert Einstein sau ai filosofului marxist Ernst Bloch.

TV

Burlacul III.

Vineri, 6 aprilie, ora 11.30, Antena 1

După ce Cătălin Botezatu și-a căutat jumăta-tea, iar miliardarul Edward Popescu Strohlen a găsit-o, a venit rândul unui alt burlac celebru să își caute sufletul pereche. Vladimir Drăghia, actorul care a cucerit inimile telespectatoarelor în serialul Narcisa Sălbatică, este Burlacul celui de-al treilea sezon al show-ului de succes difuzat de Antena 1. La castingul pentru noul sezon Burlacul s-au înscris sute de fete, însă doar 20 dintre ele intră în competiția pentru inima doritului celibatar. Sunt tinere, frumoase și au pentru ce lupta: un tânăr șarmant, cu un look fresh, pasionat de actorie și regie.

Eu când vreau să fluier, fluier

Vineri, 6 aprilie, ora 22.15, TVR Cultural

Viața unui tânăr delicvent se schimbă când cunoaște o fată... Silviu mai are doar 5 zile până la eliberarea din penitenciarul de minori. Dar 5 zile devin o eternitate atunci când mama lui se întoarce să-i ia fratele mai mic cu ea, fratele pe care el l-a crescut ca pe un fiu. Totodată, Silviu se îndrăgostește de o studentă frumoasă la Sociologie, venită în practică la penitenciar. Copleșit de emoții și presat de timp, Silviu închide ochii... Libertatea, vântul, drumul, primul sărut. Din acest moment i se poate întâmpla orice.

„Eu când vreau să fluier, fluier” pune întrebări despre responsabilitatea față de cei din jurul nostru și mai ales față de copiii noștri; despre dragostea care ar trebui să fie un dar pentru noi toți, dar care unora le este refuzată. Este un film despre demnitate și dreptul la a doua șansă.” (Cătălin Mitulescu, producător)

MasterChef

Duminică, 8 aprilie, ora 14.00, PRO TV

„MasterChef”, unul dintre cele mai interesante și spectaculoase reality show-uri din lume, care reunește oameni pasionați de arta culinară, amatori pentru care bucătăria este o reală bucurie, nu o meserie, și care, prin talentul, inventivitatea și dăruirea lor în fața cratiței sau a borcanelor cu condimente își pot schimba viețile. Pasionați de arta gătitului, concurenții au la dispoziție scena pentru a arăta lumii întregi că bucuria de a găti din inimă poate deveni spectacol, dar și drumul către schimbarea vieții. Aceștia fac orice pentru a impresiona juriul, pentru a câștiga un premiu substanțial în bani și, nu în ultimul rând, pentru a deveni primul „MasterChef” al României.

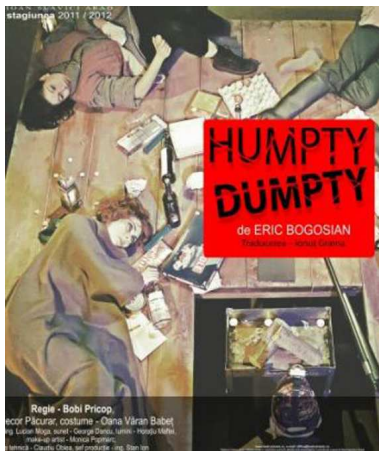
Aici găsiți toate programele tv românești:

www.port.ro

TEATRU

TEATRUL CLASIC „IOAN SLAVICI”, ARAD

„Dovada”, de David Auburn
Sâmbătă, 7 aprilie, ora 19.00, sala mare
Regia – Alex Berceanu
Decorul – Doru Păcurar
Costumele – Mihaela Păcurar

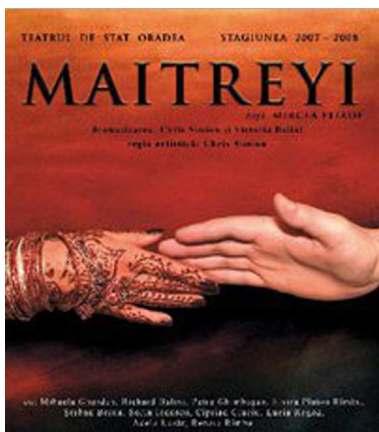

„Humpty Dumpty”, de Eric Bogosian
Duminică, 8 aprilie, ora 19.00, sala Studio
Regia – Boni Pricop
Decorul – Doru Păcurar
Costumele – Oana Văran Babeț

TEATRUL „REGINA MARIA”, ORADEA

Maitreyi

de Mircea Eliade, regia artistică Chris Simion
Vineri, 6 aprilie, ora 19.00, Sala Mare

Biloxi Blues

de Neil Simon, regia artistică Ovidiu Caia
Sâmbătă, 7 aprilie, ora 19.00, Sala Mare

Luth, compagnon...

un spectacol de poezie și muzică, regia artistică Emil Sauciuc
Sâmbătă, 7 aprilie, ora 19.00, Sala Arcadia

Cheia de aur

adaptare după Alexei Tolstoi de Igor Lungu
Duminică, 8 aprilie, ora 11.00, Sala Arcadia

Zbor deasupra unui cuib de cucu
adaptare de Dale Wasserman după romanul lui Ken Kesey, regia artistică Marius Oltean
Duminică, 8 aprilie, ora 19.00, Sala Mare

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

9 APRILIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

10 APRILIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

11 APRILIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

12 APRILIE, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

13 APRILIE, VINERI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo, „Sărut mâna pentru masă” – istoria gastronomiei românești 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

14 APRILIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice, program realizat de Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

15 APRILIE, DUMINICĂ (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

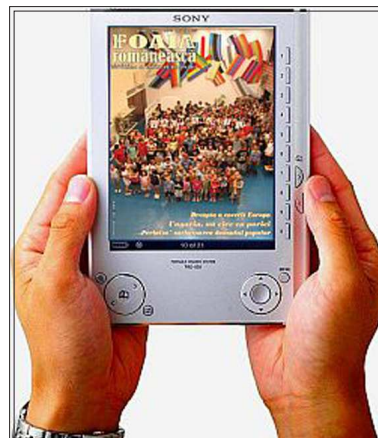
miercuri, 11 aprilie 2012 (m1 ora 12.55)

Reluare: joi, 12 aprilie 2012 (Duna Tv 6.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

De aproape 7 secole, Mănăstirea Prislop reprezintă una din cele mai importante așezăminte religioase ortodoxe din Transilvania. În decursul existenței sale, mănăstirea a îndeplinit și îndeplinește și astăzi un rol cultural semnificativ în viața românilor transilvăneni. În cursul istoriei au trăit aici oameni care au apărut credința ortodoxă. Mănăstirea este căutată de credincioși și pentru că aici își doarme somnul de veci Ieromonahul Arsenie Boca, cel care este numit drept Sfântul Ardealului. Filmul realizat la Mănăstirea Prislop se va difuza în pragul Sfetintelor Paști. Realizator: Tiberiu Boca

Nu răspundem pentru eventuale modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foia la prețul de anul trecut!

„E-Foia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

Casă de vânzare la Chitighaz

Vând casă cu mansardă, confort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chitighazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

www.radio.hu

La 90 de ani, Floarea Oros Cozma este sănătoasă și fericită

În ziua de 29 martie, **Floarea Oros Cozma** și-a sărbătorit cea de-a 90-a aniversare, aceasta fiind a doua cea mai în vârstă femeie din Micherechi, după **Maria Sava Marc** (95 de ani). Cu ocazia aniversării, primărița **Margareta Tat** i-a înmănat o diplomă, un tort și un buchet de flori. Viața nanei Floare a fost una fericită, pentru că – așa cum ne spune ea însăși – a fost sănătoasă și a trăit o viață fără griji, alături de soțul ei.

Floarea Oros s-a născut la Micherechi, pe 30 martie 1922. Fiindcă pe acele vremuri a fost o lume săracă, a făcut doar 6 clase elementare. La vârsta de 8 ani mama ei a luat-o cu ea și împreună au lucrat pe pământurile domniilor de la Chisa.

„Ne-am petrecut toată viața pe pământurile oamenilor mai bogați. Îmi amintesc de acele vremuri grele, când împreună cu mama mergeam să lucrăm pe pământurile de la Chisa. Distanța din sat până acolo era de zece kilometri, cale pe care o făceam pe jos. La vârsta crudă și fragedă dormeam prin șanțurile din apropierea pământurilor, pentru că razele soarelui mă încălzeau. Așa am lucrat aproape până la vârsta de 18 ani, când m-am măritat. La vârsta de 12 ani am fost lunășiță, lucram din martie până la sfârșitul lunii mai, de luni până sâmbătă, dormeam în baracă. Numai sâmbătă după muncă veneam aca-

să. La lucru umblam desculță, pentru că părinții nu au avut bani să ne cumpere încălțăminte. Aveam doar două rânduri de haine, una cu care eram îmbrăcată, iar cealaltă era spălată. Plata pe săptămână era de 2 penghei și 40 de fileri, din care m-am cumpărat rochie de sărbători. Când se apropiau sărbătorile de Paști, mama m-a dus la Șercad să-mi cumpăr material de haine. Mi-amintesc de croitoreasa nană Floare a Ferului care mi-a cusut rochia de Paști. Rochița nouă a însemnat cea mai mare bucurie pentru mine”, își amintește nană Floare.

„Doamne nu lăsa, să vină încă odată lumea în care am trăit noi. Am trăit mai multe rele decât bune. Dar cel mai frumos lucru a fost că am fost sănătoasă și că am avut ocazia să lucrez împreună cu bărbatul meu”, ne-a destăinuit.

„La vârsta de 18 ani, în 1940, m-am măritat cu soțul meu Iosif Cozma. Am lucrat împreună la sapă, la

cules de cucuruz, la secerat peste Vimer și prin mai multe locuri. La vârsta de 96 de ani, soțul meu s-a mutat la Domnul. Pe 27 aprilie se împlinesc 5 ani de la moartea lui. A ajuns să plece din această lume fără să fi avut cartonaș la medicul de familie din sat, fiindcă niciodată nu a fost bolnav. Am trăit împreună aproape 70 de ani. La bătrânețe m-am învățat să fiu singură. Familia, rudele, nepoții mă ajută la cumpărături. Am început deja să-mi îngrijesc propria grădină, mi-am plantat niște flori. În fiecare zi mă uit la televizor, atât la programele românești cât și la cele ungurești, ascult știrile la radio, sunt abonată la ziarul românesc, așa că sunt la curent cu toate lucrurile care se întâmplă în comunitate și în toată țara.”

Fiindcă am vrut să aflu despre secretul vieții lungi și sănătoase, nană Floare mi-a destăinuit că ea crede că acesta se ascunde în alimentația fără grăsimi: „Când mergeam la plevit, maica mi-a pus în traistă croampe cu coaje, ceapă, pită cu mălai sau pită neagră, pită cu croampe și ulei de mâncat, cu acestea am crescut. Acesta este secretul vieții sănătoase.”

A. Cioca

